

Målnummer:	T59-91	Avdelning:
Domsnummer:	DT274-92	
Avgörandedatum:	1992-05-27	
Rubrik:	Fråga om försäkringsgivare, som i skrivelse till försäkringstagare meddelat att begärd försäkringsersättning ej skulle komma att utbetalas, därmed angivit sin slutliga inställning i saken i enlighet med vad som föreskrivs i 39 § 2 st konsumentförsäkringslagen (1980:38).	
Lagrum:	39 § andra st. konsumentförsäkringslagen (1980:38)	
Rättsfall:		

REFERAT

K.P., som hade en hemförsäkring i Försäkrings AB Skandia, ingav en skadeanmälan, daterad d 2 jan 1986, till bolaget. Enligt anmälningen hade inbrott ägt rum i hennes bostad i Sollentuna d 31 dec 1985, varvid henne tillhörig egendom tillgripits.

I ett brev till Skandia d 5 mars 1987 anförde K.P:

1986-01-02 inlämnade jag skadeanmälan till Skandia angående inbrott i villa och stöld av egendom tillhörig mig. Eftersom över ett år förflutit sedan anmälan inlämnades hemställer jag härmed om att skadan regleras.

Skandia redogjorde i ett brev till K.P. d 16 mars 1987 för den utredning som ägt rum i ärendet och anförde därefter:

Då försäkringsfall ej är styrkt, kan vi ej betala någon ersättning till Er.

Ni har möjlighet att hos Domstol begära prövning av Era ersättningskrav. I sådant fall gäller försäkringens rättsskyddsmoment.

Den 7 febr 1989 väckte K.P. talan mot Skandia vid Stockholms TR och yrkade förpliktande för bolaget att till henne utge 206 450 kr jämte ränta. Sedan Skandia gjort invändning om preskription och begärt avgörande genom mellandom beslöt TR:n att särskild dom skulle ges över frågan om preskription.

Skandia yrkade att TR:n skulle förklara att K.P:s rätt till talan var förlorad till följd av att preskription inträtt.

K.P. bestred att hennes fordran på försäkringsersättning var preskriberad.

Som grunder för preskriptionsinvändningen anförde Skandia: Vid tiden för talans väckande hade mer än tre år förflutit från det K.P. fick kännedom om att fordran mot Skandia kunde göras gällande. Dessutom hade mer än sex månader förflutit från det Skandia genom brevet d 16 mars 1987 tagit slutlig ställning till ersättningsfrågan. K.P:s fordran är därför jämligt 39 § konsumentförsäkringslagen preskriberad.

K.P. anförde: Den i 39 § 1 st konsumentförsäkringslagen angivna treårsfristen skall räknas från den tidpunkt då hon insett att skadan faktiskt var sådan att hon ägde framställa krav på försäkringsersättning. Först vid tiden för den nya skadeanmälan, eller d 5 mars 1987, insåg K.P. att hon var berättigad till försäkringsersättning. I andra hand görs gällande att hon insett detta d 30 jan 1987. Hon har därför väckt talan i rätt tid. Den i 39 § 2 st konsumentförsäkringslagen angivna sexmånadersfristen skall räknas från den dag då försäkringsbolaget slutligen tagit ställning till ersättningsfrågan. Skandias brev d 16 mars 1987 ger inte uttryck för ett slutligt ställningstagande. Det kan inte heller vitsordas att K.P. mottagit brevet. Något slutligt

ställningstagande till ersättningsfrågan har överhuvudtaget inte lämnats av Skandia. I vart fall har K.P. med hänsyn till de för henne speciella omständigheterna, den bristande förståelsen av svenska förhållanden och det svenska språket, inte kunnat uppfatta brevet som ett slutligt ställningstagande. Hon är därför bibehållen sin rätt att kräva försäkringsersättning.

TR:n (rådmannen Ivarsson) anförde i dom d 9 maj 1990:

Domskäl. K.P. har hörts under sanningsförsäkringen. Vittnesförhör har på hennes begäran ägt rum med maken X.X. och med C.K., som är bekant med henne.

TR:n tar först ställning till om talan väckts inom den tidsfrist som anges i 39 § 1 st konsumentförsäkringslagen.

Sedan K.P. upprättat skadeanmälan d 2 jan 1986, förekom det kontakter mellan henne och handläggaren hos Skandia. K.P. hänvisade i den nya skadeanmälan d 5 mars 1987 till den tidigare inlämnade skadeanmälan och hemställde att Skandia skulle reglera skadan. TR:n finner att K.P. redan d 2 jan 1986 insett att kravet på försäkringsersättning kunnat göras gällande mot Skandia. Talan vid domstol har emellertid väckts först d 7 febr 1989. På grund härav är förutsättningarna för preskription enligt 39 § 1 st konsumentförsäkringslagen uppfyllda.

Fråga är då om Skandia genom brevet d 16 mars 1987 tagit slutlig ställning till ersättningsfrågan.

I nämnda brev uttalar Skandia att försäkringsfall ej är styrkt och att någon ersättning ej kan betalas ut. K.P. erinras i brevet också om möjligheten att vända sig till domstol. TR:n finner att Skandia genom brevet förklarat att slutlig ställning tagits till ersättningsfrågan. Den omständigheten att K.P., som från maj 1987 biträtts av ombud, haft svårigheter att förstå svenska språket föranleder ej annat bedömande.

K.P. har ej kunnat vitsorda att hon fått del av brevet. TR:n gör i denna del följande bedömning.

Brevet är ställt till K.P. och rätt adress är angiven. K.P. har också en förhållandevis kort tid efter brevet vänt sig till en advokat och ansökt om rättshjälp. Dessa omständigheter tyder på att K.P. genom brevet fått kännedom om att Skandia avböjt att utge någon försäkringsersättning. Talan vid domstol har väckts först efter den i 39 § 2 st konsumentförsäkringslagen angivna tidsfristen.

På grund av det anförda finner TR:n att K.P:s rätt till talan är förlorad till följd av att preskription inträtt.

Domslut. TR:n fastställer att K.P:s rätt till talan är förlorad till följd av att preskription har inträtt.

K.P. fullföljde talan i Svea HovR och yrkade att HovR:n skulle ogilla Skandias fastställelseyrkande.

Skandia bestred ändring.

HovR:n (hovrättslagmannen Wilhelmson, hovrättsrådet Sundberg, referent, och t f hovrättsassessorn Wollsén) meddelade dom d 19 dec 1990. I domskälen antecknade HovR:n inledningsvis att parterna där hade åberopat och utvecklat samma grunder som vid TR:n. Vidare angavs att K.P. till utveckling av sin talan hade anfört bl a följande: I frågan om huruvida Skandias brev av d 16 mars 1987 innebär att Skandia "tagit slutlig ställning till ersättningsfrågan" har TR:n inte egentligen prövat den fråga som målet gäller. Enligt konsumentförsäkringslagen skall nämligen, vilket mycket starkt betonas såväl i lagtexten som i försäkringsvillkoren, Skandia avge "förklaring" att man tagit "slutlig ställning till ersättningsfrågan". En tolkning av försäkringsvillkoren och lagtexten ger vid handen, vilket hon noga framförde i målet vid TR:n att det föreligger ett mycket starkt krav att Skandia skall ange att man tagit ställning. De speciella omständigheterna i förevarande mål stärker kravet ytterligare. Enligt hennes uppfattning måste Skandia för att förvissa sig om att lagens kriterium har uppfyllts, ordagrant citera lagtexten, det vill säga "förklara att slutlig ställning tagits". Så har emellertid ej skett. Vidare har i praxis setts betydligt starkare formuleringar än vad som är aktuellt i målet.

Härefter anfördes i domskälen: Sammanfattningsvis är således underlaget för HovR:ns prövning i allt väsentligt detsamma som vid TR:n, och HovR:n gör följande bedömning.

Vad som förekommit inför HovR:n utgör inte skäl att frångå de bedömningar som TR:n i sina domskäl redovisat, varför K.P:s vadetalan inte kan vinna bifall. TR:ns domslut skall därför fastställas.

Domslut. HovR:n fastställer TR:ns domslut.

K.P. (ombud advokaten S.A.) sökte revision och yrkade att HD skulle ogilla Skandias yrkande om fastställelse att preskription inträtt.

Skandia (ombud försäkringsjuristen L.E.) bestred ändring.

Målet avgjordes efter huvudförhandling.

HD (JustR:n Knutsson, Lind, Gad, Svensson och Lambe, referent) beslöt följande dom:

Domskäl. Som domstolarna funnit skall den i 39 § 1 st konsumentförsäkringslagen (1980:38) angivna treårsfristen för talans väckande räknas från d 2 jan 1986. Fristen hade alltså löpt ut drygt en månad innan talan väcktes d 7 febr 1989. Fråga uppkommer emellertid om K.P., som anmält skadan till Skandia inom treårsfristen, likväl varit behållen vid sin rätt att väcka talan till följd av sexmånadersregeln i 2 st nyssnämnda lagrum. Den frågan är beroende av vilken betydelse som skall tillmätas Skandias brev d 16 mars 1987.

Även i HD har K.P. gjort gällande, att hon aldrig fått Skandias brev. I denna del finns inte anledning till andra slutsatser än dem som innefattas i HovR:ns bedömning.

Vad avser frågan om Skandia genom brevet lämnat ett slutgiltigt besked om sin inställning i frågan om försäkringsersättning anmärker HD följande.

Bestämmelsen i 39 § 2 st konsumentförsäkringslagen upptar icke något krav på att beskedet skall ha en viss bestämd ordalydelse. Vad som fordras är ett klart tillkännagivande att försäkringsgivaren inte är beredd att ompröva sin ståndpunkt (se SOU 1989:88 s 272). Ett sådant besked kan självfallet lämnas med begagnande av olika formuleringar. Det framstår dock som angeläget att försäkringsgivarna i sina handlägningsrutiner (blankettryck, ordbehandlingsprogram etc) nyttjar formuleringar som ansluter till lagtexten.

Skandia har i detta fall avgivit sitt svar efter åtskilliga kontakter med K.P. eller personer som biträtt henne och efter bl a en polisutredning i saken. Mot bakgrund härav framstår Skandias avböjande svar som ett klart uttryck för ett definitivt ställningstagande från bolagets sida. I den mån någon tveksamhet ändå bestått måste denna ha undanröjts genom vad Skandia avslutningsvis anför om möjligheten att hänskjuta frågan om försäkringsersättning till domstols prövning och att därvid utnyttja försäkringens rättsskyddsmoment.

Med hänsyn till det anförda och då de av K.P. åberopade språksvårigheterna och övriga omständigheter ej är av beskaffenhet att påverka bedömningen skall Skandia anses ha fullgjort vad som ankommer på bolaget enligt det aktuella lagrummet. K.P. gick alltså miste om sin eventuella rätt till ersättning i och med att treårsfristen löpte ut.

Domslut. HD fastställer HovR:ns domslut.

Sökord: Försäkring; Preskription; Konsumentförsäkring

Litteratur:
